

Svenska PEFC ek för

Svenska PEFC:s Skogsstandard

PEFC SWE 002:4 UTKAST

UTKAST ALLMÄN KONSULTATION 2015-05-21

PEFC arbetar för ett hållbart skogsbruk med hänsyn tagen till miljö, produktion och sociala krav. PEFC-logotypen finns på produkter som kommer från ett skogsbruk som uppfyller dessa krav.

Främjande av
uthålligt skogsbruk.

www.pefc.se

Dokumentnamn:	Svenska PEFC:s Skogsstandard	
Dokumenttitel:	PEFC SWE 002:4	
Godkänt av:	Svenska PEFC	Datum:
Godkänt av:	Internationella PEFC	Datum:
Publicerat:		Datum:
Övergångsperiod:	Ett år från och med	Datum:
Giltigt till:		Datum:

1	Introduktion.....	5
2	Omfattning	5
2.1	Mer information	5
3	Skogsskötselstandard	6
3.1	Skogsbruksplan.....	6
3.2	Skogsmarkens produktionsförmåga.....	6
3.3	Föryngring.....	6
3.4	Skogsvårdsåtgärder	7
3.5	Nedlagd jordbruksmark.....	7
3.6	Andra skötselmetoder	7
3.7	Skogsbränsle.....	7
3.8	Bekämpningsmetoder	7
3.9	Främmande trädslag	8
3.10	Skogshälsa	8
3.11	Omvandling av skogsmark.....	9
3.12	Vilt	9
3.13	Hänsyn till rennäringen	9
4	Social standard	11
4.1	Hänsyn till sociala värden, rekreation och friluftsliv	11
4.2	Landsbygdsutveckling.....	12
4.3	Skogsbruk och rennäring	12
4.4	Avtalsförhållanden	12
4.5	Arbetsmiljö	13
4.6	Arbetsorganisation	13
4.7	Kompetens.....	14
4.8	Kompetensutveckling.....	14
4.9	Undantag	14
5	Miljöstandard	16
5.1	Avsättningar för naturvård eller för rekreation och friluftsliv	16
5.2	Nyckelbiotoper	17
5.3	Skog som ska brukas med förstärkt hänsyn	17
5.4	Naturvärdesträd/utvecklingsträd	18
5.5	Lövträd.....	19
5.6	Död ved	19
5.7	Dikning.....	20
5.8	Metoder för att skydda mark och vatten	20
5.9	Kant- och skyddszoner.....	21
5.10	Bränning	22

5.11 Kulturmiljö..... 23
Bilaga 1. Certifieringsanpassad skogsbruksplan..... 24

1 Introduktion

Målsättningen med Svenska PEFC:s skogsstandard är att utveckla ett aktivt och ansvarsfullt skogsbruk med god balans mellan produktion, miljö och sociala intressen. Standarden baseras på "Lissabondeklarationen" som antogs vid den tredje ministerkonferensen om skydd av Europas skogar (numera Forest Europe) i juni 1998. De kriterier, indikatorer och operativa riktlinjer som beskrivs i resolutionerna L1 och L2, har efter utvärdering tillämpats. Principer, regler och riktlinjer som stadgas i den svenska skogsvårdslagen och annan tillämplig nationell lagstiftning utgör därtill en plattform för standarden.

2 Omfattning

Den svenska PEFC-standard (TD IV) består av sex delstandarder som beskriver systemet för PEFC-certifiering av skogsbruk, entreprenörer och virkesflöde i Sverige:

- PEFC SWE 001 – Svenska PEFC:s certifieringssystem för hållbart skogsbruk
- PEFC SWE 002 – Svenska PEFC:s skogsstandard
- PEFC SWE 003 – Svenska PEFC:s entreprenörsstandard
- PEFC SWE 004 – Svenska PEFC:s krav för direktcertifiering och certifiering i grupp
- PEFC SWE 005 – Svenska PEFC:s krav på certifieringsorganisationer
- PEFC SWE 006 – Vägledning för notifiering av certifieringsorganisationer

Föreliggande dokument PEFC SWE 002, Svenska PEFC:s skogsstandard omfattar krav inom följande tre områden:

Skogsskötselstandard

Anger mål, principiella riktlinjer och krav för en ekonomiskt uthållig och ståndortsanpassad skogsproduktion.

Social standard

Anger mål, principiella riktlinjer och krav för anställningsförhållanden, arbetsmiljö, arbetsorganisation, kompetens, relationer till rennäringen, allemansrätt och landsbygdsutveckling.

Miljöstandard

Anger mål, principiella riktlinjer och krav på hänsyn till natur- och kulturmiljö samt rekreation och friluftsliv i skogsbruket.

2.1 Mer information

Information om aktuell lagstiftning inom skogsbruket och råd om skötsel kan erhållas via webbtjänsterna "Regelrätt Skogsbruk" och "Kunskap Direkt".

3 Skogsskötselstandard

Skogsbruket ska bedrivas så att gällande lagar och branschpraxis följs. Skogsbruket ska baseras på vetenskapligt beprövade, ståndortsanpassade metoder och principer. Skogsägaren ska göra aktiva val för produktionen så att markens produktionsförmåga tillvaratas och fastighetens tillgångar bevaras och förstärks. Skogsförvaltningen ska förebygga otillåten verksamhet som illegal avverkning, illegal markanvändning och oönskade bränder.

Skogsförvaltning omfattar cykeln inventering och planering, genomförande, övervakning och uppföljning och ska inbegripa lämplig utvärdering av såväl planerade som genomförda skogsbruksåtgärders sociala, miljömässiga och ekonomiska effekter. Utöver egna resultat kan data och resultat från exempelvis Riksskogstaxeringen och från Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning användas.

3.1 Skogsbruksplan

- 3.1.1 För markinnehav på 20 ha eller mer ska en certifieringsanpassad skogsbruksplan i enlighet med Bilaga 1 finnas.
- 3.1.2 För markinnehav mindre än 20 ha ska en kartöversikt redovisa nyckelbiotoper, objekt med naturvärden och forn-/kulturlämningar registrerade av Skogsstyrelsen finnas.

3.2 Skogsmarkens produktionsförmåga

- 3.2.1 För att förebygga markkompaktering och säkerställa skogsmarkens produktionsförmåga ska markvårdande åtgärder vidtas vid behov. Exempel på sådana åtgärder är risning av körstråk och användning av markskonare. Alternativt utförs avverkning och terrängtransporter på frusen mark.
- 3.2.2 Avdelningar med dikessystem i behov av rensning ska vara dokumenterade i skogsbruksplanen.
- 3.2.3 Avdelningar där gödning planeras ska dokumenteras i skogsbruksplanen.
- 3.2.4 Årlig uthållig avverkningsnivå ska dokumenteras i skogsbruksplanen.

3.3 Föryngring

För att skapa förutsättningar för en lönsam skogsproduktion ska tillförlitliga föryngringsmetoder användas.

- 3.3.1 Plant- och frömaterial ska ha dokumenterad härkomst, anpassat till ståndorten
- 3.3.2 Föryngringsåtgärd ska vara genomförd inom tre år efter föryngringsavverkning. Återväxtkontroll ska utföras senast tre år efter plantering och senast fem år efter sådd eller självföryngring.
- 3.3.3 Markberedning ska utföras vid behov.
- 3.3.4 Vid plantering eller sådd ska förädlad föryngringsmaterial användas i första hand.
- 3.3.5 Föryngringsmaterial med artfrämmande arvsanlag (genmodifierat föryngringsmaterial) får inte användas.

3.4 Skogsvårdsåtgärder

Röjning och gallring ska utföras så att vitala skogar med höga produktions- och naturvärden enligt fastställda mål skapas.

3.4.1 Befintliga skötselmallar ska användas..

3.4.2 Gallringsskogar (G1 och G2) ska skötas enligt åtgärdsförslag och åtgärdsdagar i skogsbruksplaner eller motsvarande skötselplaner/avverkningsberäkningar. Åtgärder bör genomföras +/- 5 år från föreslagen tidpunkt. Utebliven åtgärd ska motiveras i skogsbruksplanen.

3.5 Nedlagd jordbruksmark

3.5.1 På nedlagd jordbruksmark, utan särskilda natur- eller kulturvärden, behöver inte standardkraven rörande tillskapande av död ved, lövandel i barrdominerade bestånd och lämnande av utvecklingsträd tillämpas. Med nedlagd jordbruksmark avses mark som under mindre än en omloppstid brukats som skogsmark.

3.6 Andra skötselmetoder

Trakthyggesbruk är den vanligast förekommande och mest utvärderade skötselmetoden i Sverige. Andra skötselmetoder har inte samma forskningsunderlag men kan där ståndorten så medger vara ett intressant alternativ av flera skäl. Det är då extra viktigt att beståndets långsiktiga produktionsförmåga kontinuerligt utvärderas.

3.6.1 Andra skötselmetoder, exempelvis olika former av kontinuitetsskogsbruk, kan tillämpas under förutsättning att metoden är dokumenterad i skogsbruksplanen. För att säkerställa beståndets långsiktiga uthålliga produktion ska tillståndet i beståndet kontrolleras och utvärderas.

3.7 Skogsbränsle

Uttag av virke och skogsbränslesortiment är en naturlig del av ett aktivt skogsbruk och ska utföras på ett hänsynsfullt sätt så att markens långsiktiga produktionsförmåga bevaras.

3.7.1 Uttag av skogsbränsle ska endast göras på lämpliga marker och då risk för markskador inte föreligger.

3.7.2 I samband med uttag av skogsbränsle ska markägaren t.ex. via forskningsresultat eller Skogsstyrelsen informera sig om behov av och nytta med askåterföring i beståndet eller annan del av fastigheten. Behovet och nyttan kan avse markens produktionsförmåga eller vattenkvaliteten. Då förutsättningar för askåterföring finns ska aska återföras på lämplig mark inom fastigheten. Även gödsling kan vara en lämplig åtgärd för att upprätthålla markens produktionsförmåga.

3.8 Bekämpningsmetoder

PEFC verkar för ett giftfritt skogsbruk och utvärderar årligen om giftfria medel för bekämpning av skadegörare är fullgoda alternativ till kemiska medel avseende skyddseffekt och kostnad.

3.8.1 Användning av kemiska medel för bekämpning av skadegörare ska undvikas/minimeras.

- 3.8.2 Kemisk bekämpning får endast användas när andra lämpliga metoder till rimlig kostnad inte finns att tillgå. Endast medel godkända av Kemikalieinspektionen får användas.
- 3.8.3 Vid risk för massförökning av skadeinsekter får kemiska och biologiska bekämpningsmedel användas enligt villkor meddelade av berörda myndigheter.
- 3.8.4 Vid eventuell användning av kemikalier ska rutiner finnas som säkerställer att dessa används i enlighet med lagar och förordningar samt tillverkarens instruktioner. Personal ska ha erforderlig utbildning och utrustning.

3.9 Främmande trädslag

Med främmande trädslag avses trädarter som inte har sitt naturliga utbredningsområde inom Sverige. Främmande trädslag kan ha hög tillväxt, fördelaktiga virkesegenskaper, vara bättre anpassade mot skador av vilt eller föränderligt klimat. De kan därför vara av vikt i både småskaligt odlade och som en del av större företags skötselprogram. Främmande trädslag kan ibland påverka inhemska arters förutsättningar varför användandet ska ske under kontrollerade former.

- 3.9.1 Bestånd dominerade av främmande trädslag ska dokumenteras i skogsbruksplanen. Bestånd med främmande trädslag ska inte anläggas intill områden som är avsatta för naturvårdsändamål.
- 3.9.2 Skogsägare ska begränsa användning av främmande trädslag så att den totala arealen bestånd som domineras av främmande trädslag högst uppgår till 20 % av den produktiva skogsmarksarealen.
- 3.9.3 Större skogsägare (skogsinnehav $\geq 5\ 000$ ha) ska beakta användandet av främmande trädslag i sin ekologiska landskapsplanering.
- 3.9.4 Skogsägare som innehar främmande trädslag på skogsmarken ska begränsa och ta bort oönskad självspredning.
- Oönskad självspredning är spridning på skogsmark i direkt anslutning till eller inom frivilliga avsättningar eller skogsmark där ersättning utgått från samhället för skydd av natur- eller kulturmiljöer, på skogsmark i anslutning till nationalparker eller naturreservat.
- 3.9.5 Större skogsägare ska ha kontrollprogram för:
- Oönskad självspredning till nationalparker, naturreservat eller frivilliga avsättningar.
 - Hänsyn på bestånds- och landskapsnivå vid användning av främmande trädslag. Detta ska framgå av skogsbruksplan eller motsvarande.
- 3.9.6 Större skogsägare, med markinnehav inom renskötselområdet (3 § rennäringslagen (1971:437)) ska inte anlägga bestånd med främmande trädslag inom för rennärigen särskilt viktiga platser om inte annat överenskomms i samråd. Platserna ska dokumenteras vid samråden eller genom samebyarnas markanvändningsredovisningar, renbruksplaner eller riksintresseredovisningar för renskötsel.

3.10 Skogshälsa

Skogsägare ska genom lämpliga skogsskötselåtgärder verka för att skapa vitala skogar genom att förebygga skador på skogen orsakade av klimatiska faktorer som frost, vind och snö. Risken för skador av skadegörare som svamp och insekter ska begränsas genom att tillämpa skogsvårdslagens föreskrifter och allmänna råd.

- 3.10.1 Variation i beståndsålder och trädslag ska eftersträvas på fastighetsnivå.
- 3.10.2 Riskförebyggande åtgärder och aktivt skogsskyddsarbete ska utföras i enlighet med skogsvårdslagen.

3.11 Omvandling av skogsmark

Omvandling av skogsmark kan påverka naturvärden men kan även vara förenad med stor samhällsnytta.

- 3.11.1 Omvandling ska bara ske då detta är förenligt med gällande lagstiftning samt efter att alla nödvändiga tillstånd har erhållits och erforderliga samråd utförts.

3.12 Vilt

Skogsägare ska verka för att viltstammarnas storlek anpassas så att de långsiktiga målen för skogsskötsel och naturvård uppnås.

- 3.12.1 Skogsägare ska verka för att klövviltpopulationens storlek regleras så att skadenivåerna hålls nere.
- 3.12.2 Som underlag för att bedöma om klövviltpopulationens storlek är väl avvägd ska objektiva, kvalitetssäkrade metoder användas.
- 3.12.3 Om klövviltpopulationen inte är i balans med betestillgången och skadenivåerna är för höga ska detta i första hand regleras med ett ökat jaktuttag.

Klövviltstammarnas storlek kan anses vara väl avvägd och i balans med fodertillgången när:

- rönn, asp, sälg och ek kan bli trädbildande i de delar av landet där de är naturligt förekommande,
- det är möjligt att föryngra skogsmarken med lämpligt trädslag,
- minst 7 av 10 föryngrade tallstammar är oskadade vid 5 m höjd,
- antal oskadade huvudstammar av tall vid 5 m övre höjd är mellan 1200 och 1600 stammar per ha beroende på bonitet.

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 2 cm

3.13 Hänsyn till rennäringen

- 3.13.1 Samråd inom rennäringens åretruntmarker ska göras i enlighet med skogsvårdslagstiftningen.
- 3.13.2 I områden med bevisad eller sannolik renbetesrätt (i enlighet med SOU 2006:14) ska följande objektvisa hänsyn tas till rennäringen:
- På lavtyp och lavrik typ ska markberedningen ske så att påverkan på marklaven minimeras.
 - I bestånd med viktig hänglavsförekomst ska ståndortsanpassad slutavverkning utföras med sparande av hänglavsrika kantzoner längs vattendrag och myrar samt trädgrupper med hänglav

- Skogsgödsling ska inte utföras i bestånd av lavtyp, lavrik typ och torra ristyper med inslag av lav om inte annat överenskommit i samband med samråd enligt §20 och §31 SVL.
- Bränning ska inte utföras på marker av lav- eller lavrik typ och som är viktiga för rennäringen, om inte annat överenskommit i samband med samråd enligt §20 och §31 SVL.
- Särskild hänsyn vid avverkning ska tas till flyttleder, uppsamlingsområden och rastbeten så att deras funktion inte onödigtvis försämras.

4 Social standard

Den verksamhet som har betydelse för svensk PEFC-certifiering ska bedrivas så att gällande lagar, svenska kollektivavtal och praxis på arbetsmarknaden efterlevs. Svenska PEFC och de skogsägare, virkesorganisationer och entreprenörer som är certifierade enligt svensk PEFC-standard verkar för en skoglig värdegemenskap som baseras på:

- Human mångfald och social och kulturell hänsyn.
- Goda relationer med omvärlden och andra intressen som verkar i skogen.
- Allas möjlighet att nyttja skogen genom allemansrätten.
- Äganderätten och möjligheten att under rimliga villkor äga och bruka skog.
- Levande landsbygd med livskraftiga lokala företag.
- Att verksamheten regleras i avtal mellan jämbördiga parter med ömsesidig respekt och ansvarstagande.
- En säker och hälsosam arbetsmiljö.
- Att alla aktörer har rätt kompetens för det arbete som utförs.

4.1 Hänsyn till sociala värden, rekreation och friluftsliv

Skogens sociala värden är all den nytta från skogen som människor får del av; upplevelsevärden, folkhälsa, arbetstillfällen och landsbygdsutveckling. I begreppet ryms också den ekonomiska och historiska utvecklingen av hur skogen bidragit till landets välbefinnande och hur det präglat människors syn på skogen. Skogssektorns målbilder för god miljöhänsyn ger vägledning vid skötsel av skog med betydelse för rekreation och friluftsliv. Målbilderna har gemensamt tagits fram av Skogsstyrelsen, skogsbruket och ideella organisationer. De berör särskilt utpekade områden som närskogar, friluftsområden, uppehållsplatser, stigar och leder.

PEFC värnar om allemansrätten. Allemansrätten ger den enskilde fria möjligheter att besöka skogen för rekreation och friluftsliv, förutsatt att det inte innebär skada eller olägenhet för skogsägaren.

- 4.1.1 Områden på fastigheten som har stor betydelse för rekreation och friluftsliv ska identifieras och dokumenteras.
- 4.1.2 I de fall något område enligt 4.1.1 har identifierats ska fastighetsägaren eller dennes ombud, utifrån lokala förutsättningar och när situationen så kräver, vidta lämpliga informations- och dialoginsatser innan skogsbruksåtgärder påbörjas.
 - Eventuella skyltar eller informationsblad ska vara märkta med kontaktuppgifter. I de fall informationsskyltar/blad används ska de sättas upp eller delas ut senast 14 dagar innan åtgärd.
 - Särskild information och dialog t.ex. informationsmöte rekommenderas vid skogsbruksåtgärder intill skolor, andra publika anläggningar eller intill bostadsområden.
- 4.1.3 Framkomligheten på väl nyttjade stigar och leder ska bevaras vid skogsbruksåtgärder d.v.s. ris från avverkning ska tas bort och körskador ska undvikas. Skadade stigar och leder ska repareras så att ursprunglig framkomlighet återställs..
- 4.1.4 Markberedning och plantering ska inte utföras på väl nyttjade stigar och leder.

4.2 Landsbygdsutveckling

Svenska PEFC stödjer principen om bärkraftig landsbygdsutveckling i hela Sverige. Såväl småskaligt som storskaligt skogsbruk liksom turism baserad på natur- och kulturmiljö är viktiga plattformar för landsbygdsutveckling. Skogsägaren samt virkesinköps- och serviceorganisationer ska sträva efter de skogsskötsel- och skogsbruksmetoder samt den försäljning eller förädling av skogens produkter som är mest ändamålsenlig för att behålla och utveckla arbetstillfällen, konkurrenskraft och lönsamhet.

Skogsägarna och organisationerna ska dessutom i görligaste mån vidta åtgärder för att säkerställa virkesförsäljning, virkesleveranser och servicesystem i hela landet, inklusive glesbygdsområden med långa transportavstånd. Beställaren ska ge lokala entreprenörer möjligheter att lämna in offerter, och överväga - under i övrigt marknadsmässiga villkor - anpassningar av uppdragets storlek till mindre, lokala entreprenörsföretag. Beställaren ska ha en rutin som beskriver hur övervägandet görs.

4.3 Skogsbruk och rennäring

Relationerna mellan rennäringen och skogsbruket bygger på ömsesidig respekt för och avvägningar mellan olika behov av markanvändning i norra Sverige. Lokal samverkan och behovsanpassade avvägningar ska eftersträvas för att lokalt finna de mest lämpliga lösningarna. För familjeskogsbruket tjänar tecknade avtal mellan LRF Skogsägarna och Samernas Riksförbund och LRF-policyn "Familjeskogsbruk och renskötsel i samverkan för Norrland" - som utgångspunkt.

Hänsyn ska tas till rennäringen enligt skogsvårdslagens § 13b, 14, 18b, 20 och 31. Vad beträffar samråd ska föreskrifter och allmänna råd enligt skogsvårdslagens § 20 och 31 tillämpas, om inte annat överenskommit utanför renskötselns åretruntmarker. Se vidare Svenska PEFC:s "Policy för balans mellan Skogsbruk och Rennäring", PEFC SWE 001.

4.4 Avtalsförhållanden

Svenska PEFC verkar för ett långsiktigt och jämbördigt samarbete mellan affärs- och avtalsparter med ömsesidig respekt och ansvarstagande.

- 4.4.1 För alla anställda ska anställnings- och arbetsförhållanden följa gällande lagstiftning. Därutöver ska de svenska kollektivavtalens bestämmelser utgöra grund för överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagarparten. I de fall arbetstagarparten så kräver förutsätts att kollektivavtal tecknas.
- 4.4.2 Anställningsavtal som informerar arbetstagarparten om de villkor som gäller för anställningen ska tecknas skriftligt. Det är arbetsgivarens ansvar att så sker. Avtalets innehåll ska vara i enlighet med lagen om anställningsskydd och gällande svenskt kollektivavtal.
- 4.4.3 Arbets- och säkerhetsinstruktioner ska finnas på arbetsplatsen och upprättas på de språk som krävs för att säkerställa att alla berörda förstår dem.
- 4.4.4 Företag ska ha erlagt lagstadgade avgifter och skatter. Svensk F-skatt och momsregistrering ska kunna redovisas.
- 4.4.5 När bokslutet ej finns tillgängligt som offentlig handling i Sverige ska det tillhandahållas uppdragsgivare, paraplyorganisation eller certifieringsorganisation på förfrågan.
- 4.4.6 Affärsavtal ska tecknas skriftligt mellan beställare och entreprenör. Av affärsavtalet ska framgå:

- omfattning av uppdraget
- vem som har arbetslednings- och miljöansvar
- hur ansvaret för samråd för arbetsmiljö och säkerhet ska tillämpas om flera aktörer är inblandade

4.4.7 Då beställare anlitar entreprenör med geografiskt utspridd verksamhet och uppdraget medför att tillfälligt boende erbjuds/anvisas, ska beställaren förvissa sig om att entreprenören och/eller dennes anställda har för årstiden goda levnadsvillkor under uppdragstiden. Eventuella överenskommelser utöver kollektivavtal, för inställelse, hemresa och resor vid ledigheter ska vara skriftliga. Om den anställde betalar för boende och resor via löneavdrag ska detta redovisas i anställningsavtal och lönebesked.

4.5 Arbetsmiljö

PEFC-certifierade företag ska verka för god och säker arbetsmiljö inom ramen för lagstiftning och god branschpraxis. Rimlig övergångstid ska tillämpas för åtgärder som kräver större ekonomiska insatser, exempelvis maskinombyggnader och maskinbyte. Arbetsmiljö- och hälsovårdsarbetet ska ha ett förebyggande syfte för att undanröja hälsorisker.

- 4.5.1 Arbetsgivare och arbetstagare ska samverka och bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) där alla anställda omfattas.
- 4.5.2 Säkerhets- och nödlägesrutiner ska upprättas på ett sätt som säkerställer att alla berörda förstår dem.
- 4.5.3 Tillgång till personalutrymme ska finnas i enlighet med svensk arbetsmiljölagstiftning och tillämpligt kollektivavtal.
- 4.5.4 Det ska finnas en skyddskommitté på arbetsställe där minst 50 arbetstagare regelbundet sysselsätts, annars om arbetstagarna begär det. Lokal överenskommelse kan träffas om att frågorna hanteras i ett organ som även behandlar andra frågor.
- 4.5.5 Skyddsombud ska finnas på företag med fler än fem anställda. Regionala skyddsombud och/eller företagshälsovården är lämpliga partners i skyddsarbetet.
- 4.5.6 Arbetsgivaren svarar för att den företagshälsovård som arbetsförhållandena kräver finns att tillgå. Med företagshälsovård avses en oberoende expertresurs inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. Företagshälsovården ska särskilt arbeta för att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser samt ha kompetens att identifiera och beskriva sambanden mellan arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa.
- 4.5.7 Vid användning av kemikalier ska rutiner finnas som säkerställer att dessa används i enlighet med lagar och förordningar samt tillverkarens instruktioner. Kemikalielista och säkerhetsdatablad ska finnas. Personal ska ha erforderlig kunskap, utbildning och utrustning.

4.6 Arbetsorganisation

PEFC-certifierade företag strävar efter ständiga förbättringar som gör att de anställda och verksamheten kan utvecklas. De resurser som avsätts ska anpassas till varje enskilt företags storlek och situation. Arbetssituationen ska anpassas efter individuella medicinska och ergonomiska förutsättningar. Diskriminering får inte förekomma.

- 4.6.1 En beskrivning av ansvar och skyldigheter som tydliggör individens roll i företagets organisation ska upprättas.
- 4.6.2 Företaget ska hålla och dokumentera regelbundna arbetsplatsträffar.

4.7 Kompetens

All personal ska ha kompetens för de arbeten som utförs.

- 4.7.1 Personal ska ha erforderlig kompetens i enlighet med Tabell 1.
- 4.7.2 Plantörer omfattas inte av kompetenskraven men ska ledas av kompetent arbetsledare.
- 4.7.3 Ej återkommande röjningspersonal som anlitas i högst tre månader omfattas inte av kompetenskraven men ska ledas av kompetent arbetsledare.

4.8 Kompetensutveckling

Systematisk kompetensutveckling ska ingå som en viktig del i det certifierade företagets personalpolitik.

- 4.8.1 All personals utbildningsbehov ska identifieras genom dialog med de anställda.
- 4.8.2 SYN-kursen natur- och kulturmiljövård – förnyelse eller motsvarande ska genomföras minst vart femte år.
- 4.8.3 Genomförda och planerade utbildningar ska dokumenteras.

4.9 Undantag

I familjeföretag på egen fastighet (utan externa anställda) eller i samverkan mellan enskilda markägare på någon av markägarnas fastigheter, behöver kraven i 4.4 - 4.8 inte tillämpas.

Tabell 1. Kompetenskrav

Kompetens: Arbetsuppgift:	3-årig naturbrukslinje eller motsvarande utbildning eller erfarenhet	Natur- och kulturmiljövårds- kompetens (SYN- kurs eller motsvarande)	Dikningsutbildning och erforderlig natur-och kulturmiljövårds- kompetens t.ex. SYN-kurs skyddsdikning/ dikesrensning	Markberednings- utbildning och erforderlig natur-och kulturmiljövårds- kompetens t.ex. SYN- kursen i markbehandling	Naturvärdes- bedömning t.ex. Skogsbiologernas kurs
Ledning:					
Alla skogsbruksåtgärder	X	X			
Markberedning	X			X	
Skyddsdikning/ dikesrensning	X		X		
Utförande:					
Avverkning, gallring	X	X			
Röjning	X	X			
Markberedning	X			X	
Skyddsdikning/ dikesrensning			X		
Planering:					
Skyddsdikning/ dikesrensning	X		X		
Markberedning	X			X	
Gör traktdirektiv Utför traktplanering Gör skogsbruksplaner	X	X			X

5 Miljöstandard

En av PEFC:s grundpelare för ett uthålligt skogsbruk är att värna och gynna skogens miljövärden. Vid alla skogsbruksåtgärder ska flora, fauna, mark och vatten beaktas. Som komplement till anpassade skogsbruksåtgärder ska även områden avsättas helt för miljöändamål.

Skogsbruket ska bedrivas så att gällande lagar och branschpraxis följs. Målen för miljöhänsyn bör genomgående överstiga skogsvårdslagens minimikrav. Skogssektorns målbilder för god miljöhänsyn ger ytterligare vägledning.

5.1 Avsättningar för naturvård eller för rekreation och friluftsliv

- 5.1.1 Minst 5 % av den produktiva skogsmarken ska avsättas för naturvårdsändamål som NO- eller NS-bestånd (målklass: Naturvård – Orört eller Naturvård – Skötsel). Avsättningen ska markeras i en skogsbruksplan. Kravet gäller för markinnehav om 20 ha produktiv skogsmark eller mer.
- 5.1.2 Minsta sammanhängande areal för avsättning är 0,3 hektar. För skogsägare med 5 000 hektar eller mer är minsta sammanhängande areal för avsättning 0,5 hektar.
- 5.1.3 Vid urval och avgränsning ska områden prioriteras efter deras betydelse för biologisk mångfald i första hand och deras betydelse för rekreation och friluftsliv i andra hand. Skogsägaren ska eftersträva att återställa eller skapa förutsättningar för att binda samman skyddsvärda biotoper där så är lämpligt.

Områden för avsättning väljs enligt nedanstående prioriteringsordning:

1. Nyckelbiotoper
2. Objekt med naturvärden
3. Bestånd med utvecklingsbara naturvärden och/eller områden med stor betydelse för rekreation och friluftsliv.

Exempel på objekt med naturvärden är sådana som innehåller sällsynta eller känsliga miljöer, lokalt minskande och för regionen typiska miljöer, områden som innehåller endemiska (förekommer endast inom ett specifikt område) arter, områden med kända förekomster av rödlistade arter enligt Artdatabanken och områden med skyddade arter. Dessa områden kan ha identifierats av Skogsstyrelsen.

Områden som i skogsbruksplanen identifierats som värdefulla för rekreation och friluftsliv ska ha identifierats utifrån:

- hög nyttjandegrad,
- höga upplevelsekvantiteter och
- bra tillgänglighet och nåbarhet.

- 5.1.4 I nyckelbiotoper och i områden avsatta för naturvårdsändamål där skötsel kan förstärka eller bevara naturvärdena ska åtgärder utföras. Endast åtgärder för att bevara eller förstärka biologisk mångfald tillåts. I områden avsatta för rekreation och friluftsliv tillåts endast åtgärder som förstärker sociala värden och/eller naturvärden.

- 5.1.5 I den frivilliga avsättningen får det certifierade fastighetsinnehavets del i naturvårdsavsättningar på gemensamhetsmark ingå liksom områden med naturvårdsavtal. Områden som före certifieringen avsatts som naturreservat eller biotopskyddsområden där full ekonomisk kompensation utgått får dock inte ingå.
- 5.1.6 Om staten efter certifieringen önskar göra reservat eller biotopskyddsområde av en frivillig avsättning som gjorts inom ramen för certifieringskravet på 5 %, är markägaren inte skyldig att avsätta motsvarande ny markareal för att nå upp till 5 % under förutsättning att markägaren fortfarande är ägare till den skyddade arealen.
- 5.1.7 Om mer än 10 % av den produktiva skogsmarken avsatts för naturvårdsändamål kan följande lättnader från standardkraven tillåtas:
- På upp till 5 % av den produktiva skogsmarken behöver standardkraven rörande tillskapande av död ved och lämnande av utvecklingsträd inte tillämpas. Kraven i skogsvårdslagen gäller dock alltid.
 - Bestånd dominerade av främmande trädslag får utgöra upp till 25 % av arealen produktiv skogsmark.
 - Om minst hälften av avsättningen utgörs av lövdominerade bestånd behöver 5.5.2 inte följas. I kant-och skydds zoner och hänsynsbiotoper ska dock lövträd värnas.
- Eventuella lättnader ska dokumenteras i skogsbruksplanen.
- 5.1.8 Naturvårdande skötsel i bestånd med målklass NS ska genomföras i enlighet med skogsbruksplanen.

5.2 Nyckelbiotoper

Svenska PEFC värnar både om hänsyn till flora och fauna och om enskilda människors möjlighet att bruka sin skog. Nyckelbiotoper ska därför ges högsta prioritet för avsättning inom ramen för minst 5 % frivilliga avsättningar. Skogsägare med högre andel nyckelbiotoper kan drabbas hårt ekonomiskt om staten inte prioriterar områdena för formellt skydd. I dessa fall är det möjligt att avverka bestånd som innehåller nyckelbiotoper, förutsatt att samtliga standardkrav enligt nedan uppfylls.

- 5.2.1 Områden som av Skogsstyrelsen bedömts som nyckelbiotoper ska ha avsatts för naturvård inom ramen för minst 5 % frivilliga avsättningar.
- 5.2.2 När andelen nyckelbiotoper överstiger PEFC:s krav på frivillig avsättning för naturvård och staten inte är beredd att ersätta markägaren för det ekonomiska bortfallet kan avverkning med förstärkt hänsyn få göras givet att följande förutsättningar är uppfyllda:
- Skogsägaren/Paraplyorganisationen ska i samråd med Skogsstyrelsen ha sökt en långsiktig lösning för prioritering och förvaltning av fastighetens nyckelbiotoper. Samrådet ska dokumenteras i protokoll.
 - Staten ska ha getts två års rådrum, så att myndigheterna kunnat planera vilka avsättningar som prioriteras inom statens ramar.
 - Skogsägaren/Paraplyorganisationen ska ha tillställt PEFC:s styrelse fullständig dokumentation i ärendet.

5.3 Skog som ska brukas med förstärkt hänsyn

I enskilda bestånd förekommer ibland hänsynskrävande biotoper eller andra områden med högre naturvärden än sin omgivning såsom vattendrag, lodytor och rasbranter. Dessa måste särskilt beaktas vid skogsbruksåtgärder för att värna biologisk mångfald.

- 5.3.1 Skog med höga naturvärden, som inte prioriterats för avsättning, ska brukas med en hög naturvårdsambition.
- 5.3.2 I skogsbruksplanen angivna riktlinjer för hänsyn till befintliga värden ska följas.

5.4 Naturvärdesträd/utvecklingsträd

Samtliga skogsvårdsåtgärder är viktiga för skapandet av framtida naturvärden.

- 5.4.1 Vid såväl gallring som föryngringsavverkning ska naturvärdesträd lämnas för att leva, dö, brytas ner och multna.
- Skogsägare med 5 000 hektar produktiv skogsmark eller mer ska lämna alla naturvärdesträd.
 - Skogsägare med mindre än 5 000 ha ska lämna alla naturvärdesträd av löv och minst 10 naturvärdesträd av barr per hektar. Är totala antalet naturvärdesträd lägre än 10 per hektar vid föryngringsavverkning lämnas utvecklingsträd så att minst 10 träd per hektar uppnås.
- 5.4.2 Avveckling av en fröträdsställning betraktas i dessa sammanhang som en del av föryngringsavverkningen. Vid avveckling av fröträdsställningen ska all naturhänsyn från föryngringsavverkningen sparas. Förutsatt att tillräcklig mängd naturvärdesträd och utvecklingsträd är lämnade vid föryngringsavverkningen behöver inte ytterligare utvecklingsträd lämnas när fröträden avverkas.
- 5.4.3 Avverkning av ett naturvärdesträd medges endast:
- om åtgärden gynnar ett annat naturvärdesträd som bedöms ha högre naturvärden.
 - vid vägbyggnad, risk för skador på människor eller byggnader samt för träd i närheten av elledningar.
Det avverkade trädet lämnas som färsk död ved.

Ett naturvärdesträd kan vara döende eller levande. Ett naturvärdesträd ska ha speciella naturvärden och vara avvikande från det bestånd som ska avverkas.

Exempel på naturvärdesträd:

- Träd som avvikande från resterande bestånd och särskilt grova och/eller gamla träd
- grova träd med påtagligt vid och grovgrenig / platt krona
- grova, tidigare frivuxna, s.k. hagmarksgranar
- grova aspar och alar om de inte förekommer rikligt
- trädformig sälg, rönn, oxel, lönn, lind, hägg, fågelbär samt grov hassel i barrdominerade bestånd
- enstaka eller mindre grupper av ädla lövträd i det boreala skogslandskapet
- grova enar
- träd med påtagliga öppna brandlyror
- hålträd och träd med risbon
- träd med tydliga kulturspår

Som naturvärdesträd räknas inte:

- Träd som ingår i det normala skötselprogrammet t.ex. fröträd-, skärm- och timmerställningar
- Äldre huvudstammar av barr, löv eller ädellöv som är skötta för virkesproduktion.

Utvecklingsträd är levande ordinära träd, representativa för beståndet, som sparas för att utvecklas till naturvärdesträd under nästa omloppstid. Som utvecklingsträd väljs de träd med snabbast

möjlighet att utveckla naturvärden. Utvecklingsträden sparas med fördel i eller i anslutning till trädgrupper, kantzoner och hänsynsbiotoper.

5.5 Lövträd

Lövträd i skogsbestånden är viktiga både för biologisk mångfald och för kulturmiljö. PEFC strävar efter att öka andelen äldre och grövre lövträd samt den lövdominerade arealen.

- 5.5.1 Där naturliga förnygringsbetingelser finns för löv, ska skogsbruket bedrivas så att minst 5 % av arealen frisk- och fuktig mark på den produktiva skogsmarksarealen utgörs av bestånd som domineras av lövträd under merparten av omloppstiden. I skogsbruksbruksplanen ska framgå vilka avdelningar som identifierats.
- 5.5.2 I bestånd där de naturliga förhållandena så medger, ska lövträd värnas vid röjning och gallring så att de utgör minst 10 % av stamantalet fram till sista gallring. Fram till förnygringsavverkning ska minst 20 lövträd per hektar finnas. Undantaget är blandbestånd av tall och asp där risken för knäcksjuka ska beaktas.

5.6 Död ved

Död ved är en viktig faktor för biologisk mångfald och ofta en bristvara i brukade skogar. En grundläggande ambition för PEFC är därför att öka mängden döda stående träd, lågor, högstubbar mm. Det biologiska värdet av den döda veden varierar med grovlek, nedbrytningsgrad, trädslag och läge.

- 5.6.1 All död ved förutom klenare avverkningsrester ska värnas vid skogliga åtgärder. Grövre lövträdstoppar är särskilt värdefulla.
- 5.6.2 Från andra gallring till och med slutavverkning (i annat än ek- och bokbestånd) ska grov död ved av minst tre färska högstubbar, stockar, liggande eller ringbarkade träd skapas per hektar. Om det redan finns mer än 3 m³sk färsk död ved/ha behöver ny död ved inte tillskapas. Färsk död ved utöver detta (t.ex. i form av vindfällen) får tas ut innan beståndet avvecklas.
- 5.6.3 Avveckling av en fröträdsställning räknas som en del av förnygringsavverkningen. Vid avveckling av fröträdsställningen sparas all naturhänsyn från förnygringsavverkningen. Förutsatt att tillräcklig mängd färsk död ved lämnades vid förnygringsavverkningen behöver inte ytterligare mängder tillskapas när fröträden avverkas.
- 5.6.4 Vid förnygringsavverkning i ek- och bokbestånd ska under förnygringsfasen död ved skapas så att, då det gamla beståndet avvecklas, finns minst två döda träd av huvudträdslaget per hektar. Av övriga ädellövträd behöver inte död ved skapas.
- 5.6.5 Död ved från tidigare naturhänsynsåtgärd ska alltid lämnas, såvida inte risk för skada på människor eller egendom genom vindfällning mm föreligger. Annan äldre död ved (> 1år) sparas under förutsättning att den inte försvårar avverkning eller återbeskogning, eller att det föreligger risk för skada på människor eller egendom.
- 5.6.6 Den döda veden ska om möjligt lämnas intakt på ursprunglig plats.
- 5.6.7 Tjærtallågor ska inte flyttas eller köras över.
- 5.6.8 Längs stigar/vandringsleder ska döda träd som riskerar vindfällning inte lämnas inom en trädängds avstånd från stigen/vandringsleden. Av dessa görs istället högstubbar eller lågor.

- 5.6.9 Högstubbar ska tillskapas av grövre, icke naturvärdesträd. De ska kapas på högsta säkra höjd.
- 5.6.10 I bestånd med stor andel död ved, som ej avsatts som NO/NS eller har målklass PF/K, ska minst 20 av de grövsta döda träden/lågorna äldre än ett år lämnas. Dessa lämnas med fördel samlade i hänsynsytor.
- 5.6.11 Större sammanhängande områden med död skog, som inte är lämnad av naturhänsynsskäl, får åtgärdas för att möjliggöra anläggning av ny skog enligt kraven i skogsvårdslagen, men avsättning/skötsel som PF-, NS- eller NO-bestånd ska alltid övervägas. Hänsyn ska tas till den döda vedens biologiska värde där riktigt gammal död ved värderas högt och sällan motiverar upparbetning för att medge föryngringsarbete.
- 5.6.12 Undantag från tillskapande och kvarlämnande av färsk död ved av barrträd medges vid särskilda skäl, till exempel
- vid dokumenterad risk för massförökning av skadeinsekter
 - efter större/omfattande härjning, i av Skogsstyrelsen deklarerat bekämpningsområde.

5.7 Dikning

Samråd med Skogsstyrelsen bör genomföras innan rensning/underhåll av diken utförs. Skyddsdikning får tillämpas då skogsvårdslagen föryngringskrav inte kan uppfyllas på annat sätt.

- 5.7.1 Markavvattning får inte ske på tidigare odikad mark.
- 5.7.2 Diken på torvmark där dikeseffekten uteblivit eller är mycket liten, eller där höga naturvärden skadas genom rensning, ska inte underhållas.
- 5.7.3 I dikade områden där dikena ligger för glest eller är felaktigt grävda får nya diken anläggas mellan befintliga diken om tillstånd erhålls från Länsstyrelsen.
- 5.7.4 I samband med dikesrensning ska diken som mynnar direkt ut i vattendrag och sjöar åtgärdas, så att slam i vattnet ges möjlighet att sedimentera innan vattnet når vattendraget.
- 5.7.5 Undantag från åtagandet att inte anlägga nya diken medges vid översvämningar, hotande skogsbeståndets livskraft, uppkomna utom skogsägarens egen kontroll. Undantaget gäller dock inte skogar med höga naturvärden och som naturligt och återkommande översvämmas.

5.8 Metoder för att skydda mark och vatten

Skogsbruk kan påverka mark och vatten på olika sätt. Uttag av virke och skogsbränsle minskar tillgänglig näring och markskador kan innebära att näringsomsättningen i marken påverkas negativt, att marken kompakteras samt att grund- och ytvatten påverkas genom transport av slam eller lösta näringsämnen och tungmetaller. Arbete med avverkning och skogsvård ska kunna utföras under alla tider på året vilket ställer stora krav på planering och utförande.

- 5.8.1 Åtgärder ska planeras med hänsyn till årstid och markens bärighet så att skador på mark och vatten undviks.
- 5.8.2 Vid skogsbruks- och vägbyggnadsplanering ska särskild hänsyn tas till våtmarks- och vattenmiljöer.

- 5.8.3 Nya vägar ska anläggas så att naturliga vattendrags sträckningar bevaras och skador på vattendragen minimeras. Nya vägdken ska inte mynna direkt i vattendrag, sjöar eller värdefulla våtmarker. I samband med upprustning av väg ska vägtrummor åtgärdas så att de inte utgör vandringshinder.
- 5.8.4 Lämplig metodik och teknik ska användas för att minimera körskador vid drivning, speciellt där transporter korsar vattendrag. För definitioner av körskador, se den branschgemensamma policyn om körskador.
- 5.8.5 Uppkomna körskador ska åtgärdas vid risk för kraftig slamtransport till vattendrag och sjöar samt då sociala värden/upplevelsevärden påverkas negativt.
- 5.8.6 På marker med risk för erosion ska intermittenta markberedningsmetoder användas.

5.9 Kant- och skyddszoner

Kantzoner och skyddszoner är viktiga för biologisk mångfald på såväl skogsmarken som angränsande ägoslag. Olika marker har olika förutsättningar och skyddszonerna ska anpassas efter rådande förhållanden.

- 5.9.1 I kantzoner/bryn och vid sjöar och vattendrag där vanlig produktionsskog går ända fram till kanten ska främst barrträd avverkas. Lövträd och buskar ska gynnas för att skapa en skiktad, olikåldrig kantzon.
- 5.9.2 På marker där skyddszon behövs men saknas ska åtgärder vidtas för att så snart som möjligt kunna skapa en funktionell skyddszon vars bredd anpassas efter skyddsobjektet i fråga och de förutsättningar som gäller på platsen.
- 5.9.3 Särskild vikt ska läggas vid att undvika spårbildning vid kant- och skyddszoner.

5.10 Bränning

Framförallt torra marker har historiskt sett brunnit med jämna mellanrum vilket medfört en särskild flora och fauna. Då dagens skogar sällan brinner är dessa arter sällsynta. Att öka arealen bränd mark är således en viktig naturvårdsåtgärd.

Kraven om bränning tillämpas vid fastighetsinnehav om minst 5 000 ha sammanhängande produktiv skogsmark.

5.10.1 Där förutsättningar i terrängen finns, ska under en femårsperiod genomföras naturvårds- och hyggesbränning på motsvarande minst 5 % av föryngringsarealen på torr och frisk mark som är lämplig för bränning.

Undantag medges för regioner där naturliga bränder varit av underordnad betydelse. Hit hör fjällnära skog, västra Västergötland, västra Småland, Bohuslän, Halland, Skåne, södra Blekinge samt Öland och Gotland. Undantag medges också i tätortsnära områden och där det finns angränsade bebyggelse. Bränning ska inte utföras på lavmarker som är viktiga för rennäringen.

5.10.2 Naturligt brunnen skog får medräknas. Avverkning och bränning ska planeras så att brandgynnade arter främjas, t.ex. genom att humustäcket bränns tillräckligt hårt och att en ansenlig del av träden i beståndet dödas eller skadas. Där förutsättningar finns ska naturlig föryngring användas.

5.10.3 Vid bränning som sker i områden som är produktionsklassade (PG/PF) får den faktiskt brända arealen multipliceras med en uppräkningsfaktor enligt nedanstående tabell. Markberedning ska normalt inte ske efter bränning.

Tabell 2. Uppräkning av bränd areal

Bränning i produktionsklassade områden	Uppräkningsfaktor
Lämnad volym minst 15 % av ursprungsvolym	1,5
Lämnad volym minst 30 % av ursprungsvolym	2

Lämnad volym är naturhänsyn och får inte avlägsnas i ett senare skede.

5.10.4 Vid bränning i områden med målklass NS får den faktiskt brända arealen multipliceras med en uppräkningsfaktor 3.

5.10.5 Beslut om avsättning av bränt eller brandhärjat bestånd som inte redan är avsatt kan fattas efter brand.

5.10.6 Innan bränning påbörjas ska lokala regler för anmälan följas och eventuella tillstånd ha inhämtats. Uppkommen skogsbrand som inte uppfyller kriterierna för begreppet "räddningstjänst" enligt lagen om skydd mot olyckor har skogsägaren själv att ta ansvar för.

5.11 Kulturmiljö

Vid skogsbruksåtgärder på mark med kulturlämningar erhålls vägledning från skogssektorns framtagna målbilder för god miljöhänsyn. Vid fornlämning gäller i första hand Länsstyrelsens meddelande eller beslut. Yttäckande forn- och kulturlämningar kräver extra planering före åtgärd för att undvika skador och särskild vikt ska läggas vid kommunikation mellan beställare och utförare.

- 5.11.1 Skogliga åtgärder ska utföras så att fornlämningar och fornlämningsområden inte skadas och så att skador på övriga kulturlämningar minimeras.
- 5.11.2 I samband med skogsbruksplanläggning och traktplanering ska kända och nyupptäckta forn- och kulturlämningar markeras i skogsbruksplanen och traktdirektivet. Rutin för uppdatering av information ska finnas.
- 5.11.3 Särskilda naturvärden som finns i kulturpräglade områden, t.ex. kulturlandskapets träd- och buskarter eller där artsammansättningen bär prägel av tidigare hävd, ska beaktas och gynnas i lämplig omfattning.
- 5.11.4 Övriga träd som växer direkt i och invid forn- och kulturlämningar och deras synliga strukturer ska som regel tas bort.
- 5.11.5 Kulturstubbar ska skapas för att markera forn- och kulturlämningar.

Bilaga 1. Certifieringsanpassad skogsbruksplan

NOT: REGLER FÖR ÖVERGÅNG SKA SPECIFICERAS. FÖR BEFINTLIGA CERTIFIERADE SKOGSÄGARE MED GILTIGA PLANER TRÄDER KRAVEN I KRAFT DÅ PLANEN SKA FÖRNYAS.

En skogsbruksplan ska innehålla en beskrivning av fastigheten som helhet och avdelningsbeskrivningar med information såsom beståndsålder, markens bördighet och avdelningarnas skötselbehov. Varje avdelning ska tilldelas en målklass som anger det långsiktiga skötselmålet. Av skogsbruksplanen ska fastighetens avsättningar för natur- och/eller social hänsyn framgå.

Skogsbruksplanen ska ta regionala mål för hantering av naturhänsyn i beaktande samt placeras i ett landskapsekologiskt perspektiv.

En certifierad skogsägare ska senast 2 år efter certifieringstillfället för paraplyorganisationen alternativt certifieraren uppvisa en godkänd skogsbruksplan som omfattar hela fastighetsinnehavet med enhetligt ägande. Vid förändring i fastighetsinnehav med enhetligt ägande ska skogsägaren senast inom 1 år reviderat planen till ny omfattning.

Krav på allmänna uppgifter i skogsbruksplanen:

- skogsägarens målsättning för skogsbruket
- uppgifter om vilka fastigheter som ingår i fastighetsinnehavet
- tidpunkt för inventeringstillfället
- fastighetskommentarer med uppgifter om fornlämningar/fornminnen, nyckelbiotoper, områdesskydd, biotopskydd, naturvårdsavtal, naturreservat, Natura 2000-områden
- karta med fastighets- och ägoslagsgränser
- arealfördelning på ägoslagsklasser
- åldersfördelning
- trädslagsfördelning
- sammanställning av andelen produktiv skogsmarksareal som utgörs av:
 - lövdominerade bestånd, befintliga och framtida
 - frisk och fuktig mark
 - bestånd dominerade av främmande trädslag
- sammanställning av målklasser
- temakarta över åtgärdsförslag
- temakarta över målklasser
- information om årlig uthållig avverkningsnivå

Krav på beståndsvisa uppgifter i skogsbruksplanen:

- Areal
- Ålder
- Målklass
- Trädslagsfördelning
- Volym
- Markfuktighetsklass
- Åtgärdsförslag
- Uppgifter om åtgärder för att bevara eller skapa lövdominans i identifierade bestånd
- För bestånd med målklass NO, NS och K/PF:
 - Orsak till vald målklass
 - Åtgärder för att bevara och förstärka befintliga värden
- Uppgifter om forminnen och kulturmiljöer.

- Bestånd med dikesrensingsbehov
- Bestånd lämpliga för gödsling
- Områden med särskild vikt för friluftsliv och rekreation

Planläggare ska vid planläggning ta hänsyn till den strategi för landskapsekologisk planering som finns för respektive skogsägare eller certifieringsparaply.

Planen är normalt giltig en planperiod, 10 år. Om planperioden löpt ut kan en skogsbruksplan anses vara aktuell, efter att prövning av planens kvalitet har gjorts av paraplyorganisation eller certifieringsorganisation, om någon av nedanstående punkter är uppfyllda:

- Vid en god uppföljning, d.v.s. där fältbesök utgör grund för kontinuerlig uppdatering och införande av nya åtgärder.
- Planer över fastigheter med boniteter lägre än 2,5 m³sk/ha och år. För dessa fastigheter gäller planperioden 15 år.

En skogsbruksplan är *inte* aktuell:

1. När planperioden är slut och föreslagna åtgärder är utförda men uppföljning inte är gjord.
2. När planperioden är slut och föreslagna åtgärder som standarden kräver inte är utförda.
3. Om skogen i några stycken avsevärt har ändrat karaktär, t.ex. genom storm, brand, översvämning eller insektsangrepp.
4. Om fastigheten väsentligt har ändrat omfattning, t.ex. vid tillköp eller avstyckning vilket kan leda till ny prioritering av naturvårdsavsättningar.
5. Om natur- eller kulturresevat eller biotopskydd har tillkommit på fastigheten i väsentlig omfattning sedan planen upprättades.